

Ni oti nomu cula

Me vaka ga eso tale na wainimate, ena rawa ni lako vakaca vei ira eso. E dau vaqori ga na yagoda me vakaraitaka ni sa cakacaka na wainimate. Ena sega ni kaukaua me lai veivakaleqai sara qai sega ni tarovi iko mo lai cula vakarua se mo tomana tiko ga nomu itavi ni veisiga.

Na veika o na rairai vakila	Na cava e rawa ni veivuke	Gauna e rawa ni tekivu kina qo
Na mosi ni vanua e cula, mosi ni ulu, wawale kei na momosi ni yago. Qori e vica na kena revurevu sa bau kilai toka.	Biuta e dua na isulu batabata, se aisi ena dua na gauna lekaleka ena vanua e cula. Kakua ni masia se yamoca na vanua e cula.	Ena loma ni 6 ina 24 na aua.
Ena rawa tale ga ni momosi na masela ni yago, sega ni vinaka na ituvaki ni yagomu, batabata, katakata, mosi ni sema ni yago, lomalomaca kei na via lua.	Vakacegu qai gunu wai vakalevu. O rawa ni taura na paracetamol se na ibuprofen, ia mo vakamura na nodra ivakasala na vakarautaka. Qara na nodra ivakasala na kenadau ke sa ca sara na kemu ituvaki.	Ena loma ni 6 ina 48 na aua.

E rawa tale ga ni lako vakaca ena kena ivakatagedegede e kaukaua sara, ia e sega ni dau yaco vakalevu. Era sa vakarautaki tu na dauveicula e Niusiladi ena veika mera cakava ena veigauna vaqori. Na revurevu ni wainimate ena rawa ni vakaleqa na nodra draiva eso se vakayagataka eso na misini. Kevaka sa mani yaco qori, mo na veitalanoataka kei na nomu itaukei ni cakacaka.

Ke o mani vakila na ivakatakilakila e sema ina mate na COVID-19, me vaka na nomu se qai tekivu vu se sa vuvu tiko mai ena loma ni dua na gauna, tubu vakasauri na katakata ni yagomu se nomu sega ni vakila na ikanakana ni dua na ka se boica rawa, mo tiko ga i vale qai saga mo dikevi ena COVID-19.

E dodonu me ratou vakaraitaka na dauniveicula se o koya na dauniveiqaravi ena tabana ni bula ina Tabana e Dikeva na Lako Vakaca ni Wainimate se na Centre for

Adverse Reactions Monitoring (CARM) ke mani lako vakaca vei iko na wainimate ni COVID-19.

E rawa tale ga mo vakaraitaka ke mani lako vakaca vei iko na icula ena nomu imeli sara ga vei ratou na CARM se o vakalewena na fomu ena veilawa ina website ni CARM otago.ac.nz/carm.

Ke o sega ni kila na ivakatakilakila se sa lai ca sara, mo veitaratara kei nomu Vuniwai se qiri ina Healthline ena 0800 358 5453.

Kevaka o leqataka na ituvaki ni nomu bula, qirita na 111 qai vakaraitaka vei ratou ni o sa cula oti ena COVID-19 me rawa ni ratou kila na veivuke e veiganiti me vakayacori.

Unite
against
COVID-19

New Zealand Government

